

SAMMANFATTNING

Brandens snabba förlopp orsakades förmodligen av en stor mängd brännbart material (lättantändligt) som fanns i direkt anslutning till startföremålet. Det är viktigt att man lämnar fritt utrymme vid och under el-centraler så att överhettade komponenter inte kan antända annat material i dess närhet. Stängda dörrar och någon form av släckinsats hade begränsat brandens förlopp. Utbildning och information är mycket viktig för rätt agerande vid brand i alla former av boende.

HÄNDELSE, BRAND- OCH OLYCKSFÖRLOPP

Omfattning och åtgärd vid upptäckt

En av de boende sitter i tvättstugan/rökrummet och röker då hon hör ett knastrande ljud (små explosioner) från det som hon tror är jordfelsbrytaren. Hon ser ett blått blixtrande ljus och att enheten lyser glödhet. Därefter börjar det ryka. Då lämnar hon byggnaden för att hämta hjälp. Medhjälparen tror att jordfelsbrytaren har löst ut och att det bara är att återställa den. Då de återkommer till tvättstugan/rökrummet glöder hela enheten och har börjat smälta. De två springer då igenom tvättstugan/rökrummet till det angränsande köket för att hämta telefon och larma 112. Groventrédörren lämnas öppen. Inga släckförsök gjordes.

Omfattning vid framkomst

Vid räddningstjänstens framkomst kl. 17:09 konstaterades följande:

1. Ett fönster var trasigt. Groventrédörren var öppen.
2. Lågor slog ut genom det trasiga fönstret, groventrédörren och från vinden (bortre gaveln).
3. Lågor syntes i det angränsande köket.
4. En innerruta i ett av köksfönstren gick sönder pga. brandpåverkan. Räddningstjänstens åtgärder Inledningsvis utvändig släckning. Därefter begränsning genom invändig rökdykning och håltagning i vindsgavlar, yttertak och fönster.

Skadeomfattning

Tvättstuga/rökrum, WC, bastu, kök samt yttertak och fasad är brandskadade. Övriga utrymmen är rökskadade. Inga människor kom till skada vid branden. En katt omkom.

Spridnings risker

Risk för brandspridning till andra byggnader utanför fastigheten förelåg inte. Risk för rökspridning till andra brandceller (andra byggnader på fastigheten) förelåg inte heller. Risk för människors liv och hälsa förelåg inte eftersom det fanns fungerande brandvarnare i byggnaden.

UNDERSÖKNING

Omständigheter

Polispatrull på plats gjorde bedömningen att brottsmisstanke inte förelåg. Ingen förundersökning inleddes. Brandplatsundersökning utfördes på plats xxxx-xx-xx kl. 9 av brandutredare FF och PP. Dessutom utfördes återbesök och intervju yyyy-yy-yy. Visst saneringsarbete hade påbörjats innan brandplatsundersökningen inleddes eftersom byggnaden inte var avspärrad. Den elfirma som ca fyra månader tidigare installerat ny jordfelsbrytare i byggnaden besöktes. Där redogjorde berörd elektriker för sin minnesbild av hur anläggningen var utformad och hur de olika ingående komponenterna fungerar vid normal drift samt vid fel funktion.

Plats beskrivning

Objektet är ett behandlingshem för ungdomar, beläget ca 8 km utanför P-stads tätort. På fastigheten finns förutom bostadsbyggnaden två mindre byggnader inrymmande dusch/hygienutrymmen och förråd samt ett stall med plats för flera hästar. Avstånd till dessa byggnader är 25 m, 15 m respektive 50 m.

Byggnaden, en villa (6 rum o kök, tvättstuga/rökrum, WC, bad, dusch och bastu) i ett plan, belägen drygt 15 meter från fastighetsgränsen. I byggnaden fanns nätanslutna brandvarnare.

Primärbrand

Branden har startat i tvättstuga/rökrum. Därefter har brandspridning skett till angränsande utrymmen. Lågor har slagit ut genom den öppna ytterdörren. Brandspridning till vinden har troligtvis skett via takfotsventilationen i fasadutsprånget. Dörren och väggspanelen har djupa brandskador.

Primärt brandområde fastställs till innervägg mellan tvättstuga/rökrum och bastu/WC. På denna vägg återfinns en gruppcentral och resterna efter diverse elektriska installationer (en jordfelsbrytare, effektvakt med ansluten kontaktor samt troligtvis en transformator till dörrklocka el dyl.).

BRANDORSAK

Tre möjliga brandorsaker:

1. Kontaktorn har blivit smutsig pga. rökning i utrymmet. Nedsmutsningen har gett upphov till glappkontakt i kontaktorn som i sin tur lett till överhettning.
2. Ett fel har uppstått i effektvakten. Upprepade täta signaler har skickats till kontaktorn som därigenom överhettats.
3. Glappkontakt eller fel i jordfelsbrytaren har lett till överhettning. Att en jordfelsbrytare skulle starta en brand är enligt experter inte troligt. Jordfelsbrytaren utesluts därför som startföremål. Den mest troliga brandorsaken är därmed att kontaktorn överhettats och smält. Hettan från kontaktorn har även smält plastkapslingen kring övriga komponenter. Smält plast har droppat ner på det skoskåp av plast (troligtvis propenplast) som var monterat på väggen nedanför gruppcentralen. Skoskåpet och en mängd skor och tofflor har antänts. Branden har spridit sig till kläder som hängde på väggen strax intill. Brandspridning har därefter skett till vägg- och takbeklädnad i startutrymmet och vidare ut i byggnaden.

SLUTSATS, ERFARENHETER OCH UTLÅTANDE

Slutsats och erfarenheter

Initialbrandens förlopp blev snabbt dels pga. den energirika plastbranden, den "gynnsamma" placeringen vid hörnet och den öppna ytterdörren. En stängd ytterdörr hade förmodligen gett ett något långsammare förlopp och långsammare brandspridning till vinden. Om inget brännbart funnits i direkt anslutning till gruppcentralen så hade förmodligen den droppande plasten från elkomponenterna självslocknat på golvet. Plast i elektriska materiel är, enligt uppgift, självslocknande. På ytterväggen strax utanför fanns en trädgårds slang. Den hade kunnat användas för ett släckförsök. Om de två inblandade personerna hade känt till vikten av att "stänga in branden" och gjort ett tidigt släckförsök så skulle brandens förlopp möjligen kunnat hejdas. Ett rationellt agerande förutsätter kunskap och övning. Brandskyddsutbildning är viktigt! Saneringsarbetet hade påbörjats innan X-stads brand och räddningsförbunds brandutredare kom till platsen. Försäkrings- bolagets brandutredare kom till platsen knappt en timme efter X-stads brand och räddningsförbund:s brandutredare. För att säkerställa att spår och ledtrådar inte förstörs är det viktigt att X-stads brand och räddningsförbund så fort som möjligt påbörjar brandutredningar. X-stads brand och räddningsförbunds brandutredare fick av en slump kännedom om branden. Någon form av system eller rutin bör upprättas för att säkerställa att brandutredarna får snabb information om inträffade händelser.

Underlag och förutsättningar för utlåtandet

Uppgifter och värdefull information har inhämtats från elektriker VV.

Försäkringsbolagets brandutredare har skickat in jordfelsbrytaren och kontaktorn till SKL. Undersökningsresultatet kommer att delges X-stads brand och räddningsförbund. Om undersökningen påvisar ett annat resultat än det X-stads brand- och räddningsförbund presenterar i denna rapport kommer en reviderad handling insändas till SRV.